

Voorwoord

Leerlingen staan voor een uitdaging: voldoen aan verwachtingen vanuit huis, bewegen in de wereld van leeftijdgenoten en presteren naar de maatstaven van de school. Op school komen vooral de laatste twee zaken samen: je bevindt je de hele dag onder je leeftijdgenoten die iets van je vinden en tegelijkertijd verwacht school een bepaalde manier van werken van je. Dit kan elkaar versterken, bijvoorbeeld als de sfeer in je klas zodanig is dat goede resultaten worden gewaardeerd door je medeleerlingen. Het kan elkaar ook tegenwerken, bijvoorbeeld als je aangesproken wordt door een docent en je om gezichtsverlies te voorkomen tegen de docent in gaat.

Onze school is een samenwerking aangegaan met het project “De Transformatieve School”, dat ons handvatten geeft om het gedrag van leerlingen te plaatsen en er op in te spelen. Hoe reageren we in situaties zodanig dat de leerling zich weer op de (door school) gewenste manier gaat gedragen zonder dat dat in conflict komt met de verhoudingen tot medeleerlingen? Welke structuren kunnen we in onze lessen aanbrengen zodat het gewenste gedrag ook duidelijk is voor leerlingen en we daar met elkaar aan kunnen refereren?

Na drie masterclasses door Iliass el Hadioui worden momenteel alle lessen bezocht door gespecialiseerde coaches. De les wordt meteen nabesproken en iedere docent krijgt een schriftelijk verslag. Uit het verslag van een les van mijzelf bleek bijvoorbeeld dat het wel goed zit met mijn gezag en mijn band met leerlingen maar dat ik onduidelijk ben over wat mijn “ongeschreven regels” zijn: moeten leerlingen een vinger opsteken als ze de beurt willen of wordt roepen door de klas ook geaccepteerd? Welk effect heeft deze onduidelijkheid op het groepsproces tijdens mijn lessen en de betrokkenheid van alle leerlingen bij de les? Voer om over na te denken.

Als alle docenten een lesbezoek hebben gehad zal er een algemeen beeld van onze school gepresenteerd worden: waar zijn we sterk in, waar moeten we het met elkaar over hebben? Docenten gaan bij elkaar in de lessen kijken en van elkaar leren en uiteindelijk zullen we met z'n allen in gesprek gaan over de pedagogische en didactische keuzes die elk van ons de hele dag door weer maakt. Keuzes die er uiteindelijk toe moeten leiden dat elke leerling zich prettig voelt bij ons op school, geen conflict krijgt dat voortkomt uit de verschillende belevingswerelden en daardoor makkelijker kan presteren op het eigen niveau.

Meer achtergrond over de Transformatieve School wordt gegeven door Iliass el Hadioui in de volgende **TED-talk**:

Jeroen Bergamin
Rector

Het 4e gymnasium op nationaal filmfestival

Maandag 30 september vond het Nationaal FilmFestival voor Scholieren (NFFS) plaats in Lelystad. Op dit festival worden scholierenfilms vertoond, geven filmprofessionals feedback op de films, volgen leerlingen filmworkshops en ontvangen leerlingen prijzen voor beste films in verschillende categorieën.

Dit jaar viel Lot Spekkers in de prijzen met haar eindexamenfilms Paper World. Zij won de eerste prijs in de categorie animatie bovenbouw. Ook Hannah Lommen en Reva Ros uit klas 4 wonnen een prijs met hun film The Untold: zij gingen er met de eerste prijs fictie middenbouw vandoor.

Lot, Hannah en Reva zullen in de week van 1 t/m 8 december 2019 afreizen naar het Camera Zizanio filmfestival in Griekenland om daar de competitie aan te gaan met jonge filmmakers. Via de social media kanalen van onze school zijn hun belevenissen te volgen.

AGENDA

De complete agenda voor dit schooljaar is via **DEZE LINK** te vinden

HET 4E GYMNASIUM OP TWITTER

Het 4e gymnasium heeft een eigen twitter account. Hier kunt u dagelijks het laatste nieuws vinden.

UIT DE JAARLAGEN

JAARLAAG 1

Nu de leerlingen aardig zijn gewend aan het 4e en al de eerste toetsweek achter de rug is, zijn we in klas 1 een Sinterklaasactie gestart! Naast de schoolse prestaties vinden we het ook belangrijk om maatschappelijke betrokkenheid te stimuleren bij leerlingen. In dit geval bij mensen in Amsterdam die het financieel minder goed hebben getroffen. De Sinterklaastijd leent zich bij uitstek voor deze inzamelingsactie voor de voedsel- en speelgoedbank.

Na een gezamenlijke start in de filmzaal zijn de leerlingen per klas aan de slag gegaan. Met veel enthousiasme bedachten ze op welke manieren ze zo veel mogelijk voedsel en cadeau's kunnen verzamelen voor mensen die dat nodig hebben. De leerlingen blijken creatief en ondernemend in hun plannen en ook jullie als ouders worden ingezet zo begrepen we uit verschillende reacties! Dagelijks posten de juniorbegeleiders via Instagram hoeveel er verzameld is. En op 3 december deelt Sinterklaas zelf de eindscore mee tijdens een bezoek aan de klassen.

Een vriendelijke groet,
Namens de mentoren van klas 1

JAARLAAG 3

De derdeklassers zijn volop bezig met hun profielkeuze. Binnenkort ontvangen ze het boekje 'De profielkeuze op het 4e Gymnasium'. Daarin krijgen ze informatie over alle vakken op onze school. Ook vertellen bovenbouwers tijdens een les over hun vakken en keuzes. Samen met de beroepenmarkt in januari levert dit hopelijk genoeg informatie voor de derdeklassers om een gedegen keuze te maken.

JAARLAAG 4

Onze vierdeklassers gaan zich de komende weken in de mentorles voorbereiden op de rapportvergadering door een reflectie te schrijven over zichzelf, hun werkhouding en hun resultaten. In plaats van een reguliere vergadering zullen de docenten zich een middag lang buigen over deze reflecties en daar feedback op geven. In de mentorles krijgen de leerlingen het geheel weer terug. Heel spannend dus, voor ons en voor de leerlingen.

Belangrijke data

Dinsdag 3 december
Viering Sinterklaas

Dinsdag 10 december
Koffie-ochtend voor ouders

Vrijdag 20 december
Schaatsen op de Jaap Eden baan

Kerstvakantie maandag 23 december 2019 t/m vrijdag 3 januari 2020

Dinsdag 7 januari:
Klas 6 deadline definitieve versie PWS

Donderdag 9 januari:
• Basketballtoernooi
• Klas 5/6 KUA Hoorcollege architectuur analyse

• 's avonds Beroepenmarkt aansluitend ouderavond klas 3 voorlichting profielkeuze

Woensdag 15 januari
's avonds repetitie schooltoneel

Woensdag 15 t/m dinsdag 21 januari: toetsweek

Maandag 20 januari
Klas 6
Luistertoets Duits (9 - 10.30u)

Dinsdag 21 januari
Klas 6
Luistertoets Engels (9 - 10.30u)
's middags Wiskunde olympiade

Woensdag 22 januari
Aanvang 2e semester, nieuw rooster!

Klas 6
Luistertoets Frans (9 - 10.30u)

Vrijdag 24 januari
Biologie olympiade

Dinsdag 4 februari
Klas 3 voorlopige profielkeuze

Woensdag 5 februari
Klas 3 naar Odyssee

Donderdag 6 en vrijdag 7 februari:
Open Avond

Donderdag 6 februari:
Verkort rooster - Klas 4 maatschappelijke stage

Vrijdag 7 februari
• Personeelsactiviteit -
• Klas 4 maatschappelijke stage
• geen les

Woensdag 12 februari
Verkort rooster i.v.m. lesjesmiddag

Donderdag 13 februari
Klas 5 PWS dag -
's avonds klas 5 en 6 PWS

Voorjaarsvakantie 17 februari t/m 21 februari 2020

PROJECTEN

Even niet van lokaal naar lokaal en van vak naar vak, maar twee dagen lang werken aan één onderwerp; de projectdagen! Voor de leerlingen van klas 1 waren dit de eerste projectdagen, waarbij ze creatief aan de slag gingen. Er werd onder andere geschilderd, een glas-inlood raam voor het stamlokaal gemaakt, gehaakt, gezongen en geprogrammeerd.

De leerlingen van klas 2 zijn bezig gegaan met hun eigen idealen. Een gesprek met een vluchteling en het bezoek aan Groenlinks, Tony Choclonely, een moskee of een kerk, maakte bij velen een hoop indruk. Twee dagen die de leerlingen hopelijk aan het denken hebben gezet!

Bij klas 3 ging het er ruig aan toe. De leerlingen hebben met de hele klas een kettingreactie gebouwd. Er werd gezaagd, gelijmd en ballonnen met helium gingen door de lucht. Aan het eind van het project werden de

kunstzinnige installaties aan de hele jaarlaag getoond en uitgetest.

Klas 4 hield zich bezig met hun eigen parlementaire vraagstukken. De stikstofcrisis, comazuipen, het lerarentekort, het werd door de leerlingen allemaal besproken. Onder andere met hulp van een aantal 6de klassers liepen de meeste debatten gesmeerd en werden er goede wetsvoorstellen aangeleverd.

In klas 5 deden leerlingen mee aan het project 'Lost in translation', waarbij de 5de klassers zo goed mogelijk probeerden een stuk kinderboek te vertalen. Moeilijk, maar erg leerzaam. Zeker met de hulp en tips van echte vertalers.

Al met al zijn de projectdagen weer goed verlopen en hebben we weer genoten van de inzichten van onze leerlingen. Op naar de projectdagen aan het eind van het schooljaar!

Romereis

Op donderdagmiddag 9 oktober vertrokken we vanaf Schiphol naar Napels. Als kroonstuk van de jarenlange studie van de talen Latijn en Grieks belofde deze reis een mooi hoogtepunt te worden in de gymnasiale opleiding van de leerlingen uit klas 5. De Romereis begon in Pompeii, waar we tijdens het bezoek aan deze stad uit de oudheid konden wennen aan de heerlijk warme en zonnige omstandigheden. In 79 na Chr. werd Pompeii bedolven onder een laag lava na een uitbarsting van de vulkaan de Vesuvius, waarover Maurik spectaculair vertelde. De vele opgegraven winkeltjes, huizen, theaters en andere gebouwen geven een mooi beeld van hoe het leven er in de oudheid uit moet hebben gezien. Na een nacht in Napels en een dag in Pompeii namen we aan het einde van de middag de bus richting Rome. In Rome wachtte ons een gevarieerd programma aan vaste- en keuzeonderdelen. Alle leerlingen bezochten historische en artistieke hoogtepunten als het Colosseum, het Forum Romanum, de Palatijn en de Borghese vila. Daarnaast brachten we een dag door buiten Italië, in Vaticaanstad, om de Sint Pieter en de Vaticaanse musea (mét de Sixtijnse Kapel) te bezoeken.

Behalve deze vaste onderdelen was er ook de nodige keuzeruimte voor de leerlingen in het programma. Zo reed een groep leerlingen met Erik en Niels op de fiets over de Via Appia. Dit is één van de oudste wegen in Rome en het was een fijne afwisseling met het stadse leven van Rome om hier een middag

door te brengen. Anderen stonden onder de beziende leiding van Michelle stil bij het leven en de prestaties van Augustus tijdens hun bezoek aan Ara Pacis. Malu nam, hoe kan het ook anders als filmdocent van het jaar, leerlingen mee naar de beroemde Italiaanse filmset Cinecitta, terwijl Nina het Foro Italico en het Olympisch stadion probeerde te bezoeken, wat nog niet meeviel vanwege de interland tussen Italië en Griekenland (2-0) die avond. Anna liet leerlingen hun creatiefste kanten ontdekken in het Palazzo Massimo en Pieterjan dook onder in de ondergrondse

wereld van de catacomben. Anne, Frank en een groep leerlingen bezochten de moderne neoclassicistische buitenwijk EUR en Carolien en Els zwierven door de straten van Trastevere. In de avonden was er volop gelegenheid diverse pizza's te nuttigen en ook het Italiaans ijs ontbrak niet op het menu.

Op vrijdagmiddag 18 oktober kwamen alle deelnemers moe, maar zeker ook voldaan en enthousiast terug op Schiphol, klaar om te genieten van een welverdiende herfstvakantie!

Oproep voedselbank

De voedselbank geeft (vooral) eten aan mensen die moeite hebben om dat zelf te betalen. Daarbij is de voedselbank afhankelijk van vrijwillige bijdragen van andere mensen. Ze hebben daarom posters opgehangen

om aandacht hiervoor te vragen en dozen achtergelaten, in de aula van de school.

Wil jij hen helpen? Kijk dan even op de poster wat ze vooral nodig hebben of kijk op amsterdam.voedselbank

voor meer informatie.

Als je iets bij wil dragen: neem het mee naar school, stop het in een doos in de aula en je maakt er iemand anders gelukkig mee!

Frankrijkreis

Op zondag 13 oktober was in de vroege ochtend de Frankrijkreis begonnen, met eerst een tussenstop in Brussel waar leerlingen een wandeling maakten, vrije tijd kregen en naar het Europees Parlement gingen voor een rollenspel: het proces van wetten maken op Europees niveau werd doorlopen en leerlingen

gingen samen met elkaar onderhandelen en stemmen over wetsvoorstellen. In de avond gingen de leerlingen dan echt naar Frankrijk: net over de grens overnachtten zij in Anor, werd er gevoetbald, avondeten klaargemaakt (door leerlingen en docenten!) en werden de ukeleles en gitaren uit de tassen gehaald. Met

mooi gezang en spelletjes als Weerwolven werd de avond afgesloten.

Omdat dit de eerste keer was dat deze reis georganiseerd werd, was het spannend voor de docenten hoe de leerlingen het programma zouden vinden. Op maandag vertrokken zij, terwijl de andere leerlingen van de andere reizen begonnen waren aan hun reis, naar de school Lycée de l'Escaut in Valenciennes waar zij kennismakten met leeftijdsgenoten en hadden geluncht in een Franse cantine. Tijdens de busreizen werden gezellige, hedendaagse ofwel klassieke liedjes gezongen door verschillende groepjes leerlingen. Op dinsdag werd een workshop op een ciderboerderij gevolgd en zochten de leerlingen naar fossielen op het strand Falaise des Vaches Noires, en op woensdag werd Juno Beach bezocht, samen met een indrukwekkende film en gingen de leerlingen naar een Amerikaanse begraafplaats. Op de laatste dag werd het Tapijt van Bayeux bezocht, samen met het Tapijt van Game of Thrones, de kathedraal en het oude centrum van Bayeux. Verschillende groepjes streden om prijzen te winnen, door goed op te letten en een verslag te schrijven over de verschillen en overeenkomsten tussen het Tapijt van Bayeux en van Game of Thrones. In de nacht kwamen de leerlingen weer, na een heerlijke maaltijd naar keuze, aan op school. Na de eerste toetsweek konden leerlingen feedback geven aan de docenten over hoe de reis verbeterd kon worden voor volgend jaar. Een gezellige en geslaagde reis!

Johannus Liaghat, 4C

DUITSLANDREIS

Berlijn oktober 2019, maandagochtend begon de reis; met 40 leerlingen een week naar Berlijn. In de trein werd gekletst en gepokerd, het was meteen duidelijk dat we met een gezellige groep op stap gingen. In Berlijn aangekomen, maakten we een mooie avondwandeling langs de Muur en zagen we de prachtige schilderijen by night. De leerlingen kregen wat geld en mochten in groepjes op zoek naar een eettentje, spannend en leuk! Heerlijke pizza's en broodjes kebab stonden op het menu. De volgende dag was de heftigste van de week: we gingen naar Sachsenhausen, een concentratiekamp buiten Berlijn. Iedereen was stil van het bezoek. Terug in de stad, bezochten we het Holocaust monument en schreven de leerlingen stukjes over de ervaring die ze erbij hadden. Een leerling schreef het volgende: "Het midden is tantoe dicht en hoog wat staat voor opgeslotenheid, en hoe meer je weg gaat uit het midden hoe

minder hoog het is en er dus meer vrijheid is buiten het midden".

We dansten in The Matrix en zagen Berlijn op de fiets, leerden over de Koude Oorlog, over gentrificatie en sloten de week af met een graffitiworkshop op een stuk Oost-Berlijnse

Muur, waarbij iedereen, leerlingen en docenten, allemaal even fanatiek bezig waren aan ons eigen stukje tastbare geschiedenis. Wie weet staat het er volgend jaar nog!

Bregje

Ouderavond online veiligheid

Op de ouderavond over online veiligheid (15 november j.l.) spraken Mariëlle Beckers (orthopedagoog Bureau Bloei) en Rachid Boussata (Stichting Halt) over een aantal negatieve aspecten van het internet. Uit hun verhaal kwam vooral naar voren dat jongeren, hoe intelligent ook, soms niet in staat zijn om weerstand te bieden aan bepaalde verlokkingen in de online wereld.

Mariëlle ging vooral in op de ontwikkeling van puberhersenen, hersenen in aanbouw, waarin de remmingsmechanismen ontbreken die ervoor zorgen dat je op tijd stopt, een knop niet indrukt of een bepaalde foto niet post. Haar oproep was dus ook om als opvoeders (thuis en op school) deze rol op ons te nemen en duidelijke afspraken te maken met jongeren over hun internetgedrag, afspraken die misschien niet meteen in goede aarde vallen bij een puber, maar wel belangrijk zijn voor hun online veiligheid.

Rashid sloot zich hierbij aan en legde uit dat hij in lessen op scholen pubers laat inzien dat dezelfde wetten gelden in de on- en offline wereld. Als voorbeeld gaf hij het maken van foto's; een puber zou op straat nooit toestaan dat een onbekende een foto's van hem/haar zou maken, maar heeft er online ineens geen moeite mee om foto's (van zichzelf) te delen met grote groepen, onbekende, volgers.

In het nagesprek ging het over verschillende ervaringen van ouders op dit gebied en de regels die ze thuis hebben gemaakt over het gebruik van internet/telefoon.

Ook op het 4e krijgen we in toenemende mate te maken met Incidenten op het gebied van online veiligheid. Daarom vinden we het belangrijk om dit in (mentor)lessen aan de orde te stellen, maar ook om hierin samen met ouders op te trekken. Deze jaarlijkse ouderavond is een goede manier om deze dialoog aan te gaan.

Filmdocent van het jaar!

De Amsterdamse filmdocent Malu Sanders is uitgeroepen tot de nieuwe Filmleraar van het jaar. Dat gebeurde tijdens de NFF Conferentie op het Nederlands Film Festival waar diverse nieuwe initiatieven op het gebied van filmeducatie zoals Film in de Klas werden gepresenteerd.

Wat zie je echt als je naar Instastories, videoclips, series en films kijkt? Waarom trekt het zo je aandacht? Via lessen over film leren steeds meer jongeren betekenis te geven aan de beelden die ons dagelijks omringen. Filmeducatie heeft nog geen vaste plek in het onderwijs. Om die reden spelen creatieve leraren, die leerlingen op weg helpen in het medialandschap, een belangrijke rol. Zij zijn de ambassadeurs van het onderwijs van de toekomst. De verkiezing van Filmleraar van het Jaar zet voor het tweede jaar de spotlights op deze innovators. Daarnaast is Film in de Klas gelanceerd door NFF, NPO en Schooltv waarbij films en bijbehorende lespakketten voor docenten worden aangeboden. Filmleraar van het Jaar 2018 Jeroen onderschrijft het initiatief. "Iedereen heeft het in zich om op zijn eigen manier filmleraar zijn. Als het niet van binnenuit komt, kun je met behulp van online lespakketten en geschikte films op elk niveau, toch je weg vinden. Gun je klas filmeducatie, begin er gewoon aan! 3,2,1, actie." Het afgelopen jaar hebben docenten, leerlingen en filmprofessionals uit het hele land kandidaten voorgedragen voor de prestigieuze titel Filmleraar van het Jaar. Een vakjury koos daaruit drie genomineerden, naast Malu waren dat Jeroen Helmers van het Blariacumcollege in Venlo en Maurice Ermen van basisschool De uitvinding in Enschede.

ENGELANDREIS

This year's trip to the UK was, once again, a good one. After a swift journey to Calais and a smooth crossing, we arrived at Medway youth hostel. First we went for a 2-hour country walk ("follow the yellow arrows!") and next we prepared our own dinner, a culinary feast. Early next morning off to our London hotel Bluedaws. Miss Flannery (hotel owner) welcomed us as she does every year, saying that 'Het 4e' is her favourite school: "Your students are always so friendly, sincerely interested and well-behaved. Well, most of them".

The same day we explored London, filled with Brexit-excitement. The Westminster area was hectic and crowded and places that we usually visit could not be reached. We did, however, manage to reach Trafalgar Square and the National Gallery, where students were supposed to find their favourite work of art and give a presentation on the background to the painting.

That evening we joined the Jack the Ripper walk: slightly scary but manageable. Wednesday was reserved for Oxford. Being shown Exeter and Mansfield College was another highlight. Hopefully, one or two students may have been triggered to apply

at Oxford University in the future. Thursday morning before breakfast we (the brave and dedicated ones) walked straight into Hyde Park for a quick swim. Then breakfast, split up - different destinations - and gradually moving towards The British Museum, the oldest museum in the world. The trip was supposed to end in a spectacular fashion. We saw 'The Comedy about the Bank Robbery' at the Criterion, a well-hidden theatre on Piccadilly Circus. Afterwards it was obvious that opinions varied. The actors could not be blamed, as they seemed knackered at the end of the show. The play had finished and our coach was waiting for us to start the journey back home. All's well that ends well.

Annette, Naomi, Roelf and Dick

